

**Výroční zpráva
Knihovny
Jana Drdy Příbram
za rok 2021**

Obsah

Úvod	3
Knihovní fond	5
Čtenáři, výpůjčky, návštěvnost	6
Služby čtenářům (i elektronické)	11
Kulturně výchovná a vzdělávací činnost	12
Fotodokumentace z akcí knihovny	13
Regionální funkce	18
Další činnosti knihovny	18
Příloha č. 1 - Statistické ukazatele	19
Příloha č. 2 - Seznam zaměstnanců k 31. 12. 2021	20

Úvod

Knihovna jako otevřené vzdělávací, kulturní, komunitní a kreativní centrum

Knihovna Jana Drdy poskytuje veřejné knihovnické a informační služby jako veřejná knihovna evidovaná na Ministerstvu kultury ČR (evidenční číslo 2294) a v souladu s ustanoveními Zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

K 31. 12. 2021 byl průměrný počet zaměstnanců přepočtený na úvazky 24,75 zaměstnance.

Knihovna Jana Drdy poskytuje přístup ke kulturnímu dědictví, vzdělání i zábavě prostřednictvím široké škály dokumentů zachycujících písmo, obraz, zvuk. Je sdíleným veřejným prostorem pro všechny bez rozdílu a bez ohledu na jazyk, náboženství nebo handicap. Prostorem, který musí být otevřený a zároveň bezpečný, odpovídá potřebám a požadavkům uživatelů a zároveň je ekonomicky efektivní.

Její význam spočívá hlavně při podpoře čtenářské, informační a digitální gramotnosti jak u dětí a mládeže, tak i u dospělé populace. Je tradičním a přirozeným centrem sociální inkluze.

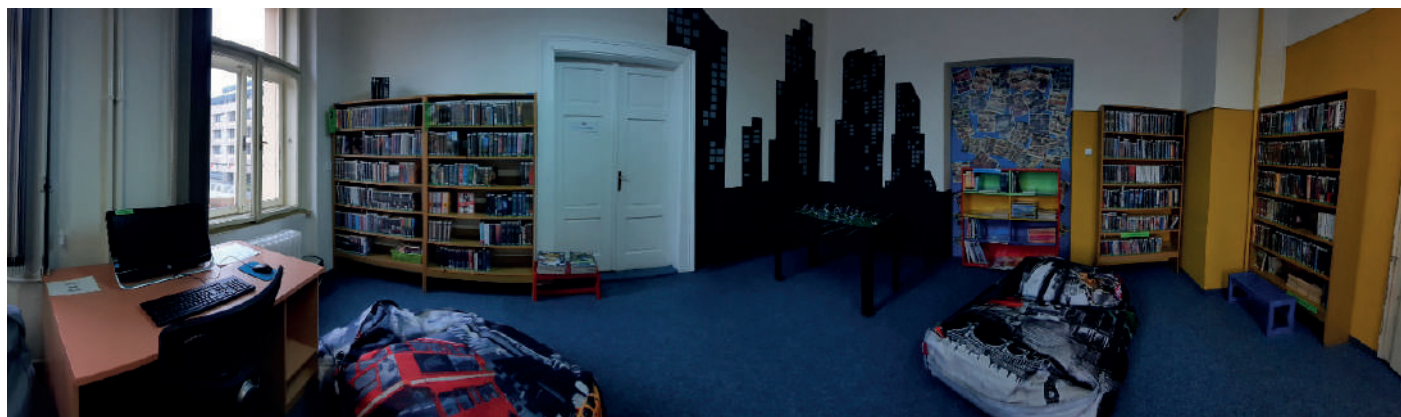
V roce 2021 byla činnost Knihovny Jana Drdy poznamenána pandemií Covid-19. Půjčovny byly v období od 4. ledna do 11. dubna pro veřejnost zcela uzavřeny. Půjčovali jsem formou rozvozu či donáškou knih přímo do domu čtenářů, později formou výdejového okénka. V omezeném provozu jsme půjčovny otevřely 12. dubna 2021.

V době uzavření pracovali zaměstnanci formou home-office, např. prováděli úpravu řazení fondu naučné literatury nebo připravovali on-line pořady či příspěvky na sociální sítě. Upravovali jsme prostory pro otevření oddělení pro „náctileté“. Zaměstnanci také ve větší míře využívali možnost on-line vzdělávání.

Pořádání kulturních a vzdělávacích programů bylo umožněno pouze on-line, až koncem června nám podmínky dovolily uspořádat akce ve venkovním prostředí.

Na rok 2021 obdržela knihovna od svého zřizovatele finanční příspěvek v celkové hodnotě 12 995 000 Kč. Zastupitelstvo Středočeského kraje schválilo na zajištění regionálních funkcí na rok 2021 poskytnutí dotace z rozpočtu Středočeského kraje ve výši 2 039 000 Kč.

Další finanční prostředky získala KJD ve výběrovém dotačním řízení Ministerstva kultury ČR v podprogramu VISK8 na přístup do databází ASPI, v podprogramu K21 jsme získali příspěvek na cyklus akcí v rámci akce Bookstart – S knížkou do života. Dále jsme byli úspěšní s žádostí o dotaci z rozpočtu Středočeského kraje. Z Fondu kultury a obnovy památek jsme obdrželi částku 53 000 Kč na vybavení oddělení pro náctileté „Doupě“.

Pohled do „Doupěte“ na Ústřední půjčovně pro děti.

Přehled poboček a oddělení Knihovny Jana Drdy

Ústřední půjčovna pro dospělé.

Studovna.

Ústřední půjčovna pro děti.

Pobočka Křižák.

Pobočka Březové Hory.

Pobočka Škola.

Knihovní fond

Knihovní fond	stav fondu			přírůstek		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
ÚP dospělí	38661	39204	39135	1672	1652	1534
Pobočka Křižák	21992	17341	18011	783	664	624
Studovna	9116	8795	8918	206	257	207
ÚP děti	12508	11568	11975	686	730	673
Pobočka Školní	13501	13565	14080	658	603	586
Pobočka BH	13402	12170	12661	608	434	509
Výměnné fondy *v majetku KJD	5251	5249	3698	0	0	0
KNIHY ÚHRNEM	114431	107892	108478	4613	4340	4133
AV média	1477	1664	1778	175	195	115
Elektronické zdroje	288	289	280	2	1	1
Mapy	2	3	5	2	1	2
Stolní hry	185	222	361	36	42	141
FOND CELKEM	116383	110070	110902	4828	4579	4392

V roce 2021 bylo zapsáno 4 392 knihovních jednotek (dále jen KJ). Z tohoto množství bylo nakoupeno 3 427 knih, 115 audiovizuálních médií a 141 společenských her. Z projektu Česká knihovna, dotovaného Ministerstvem kultury ČR, naše knihovna obdržela 48 knih a z projektu Cizojazyčná literatura 214 knih.

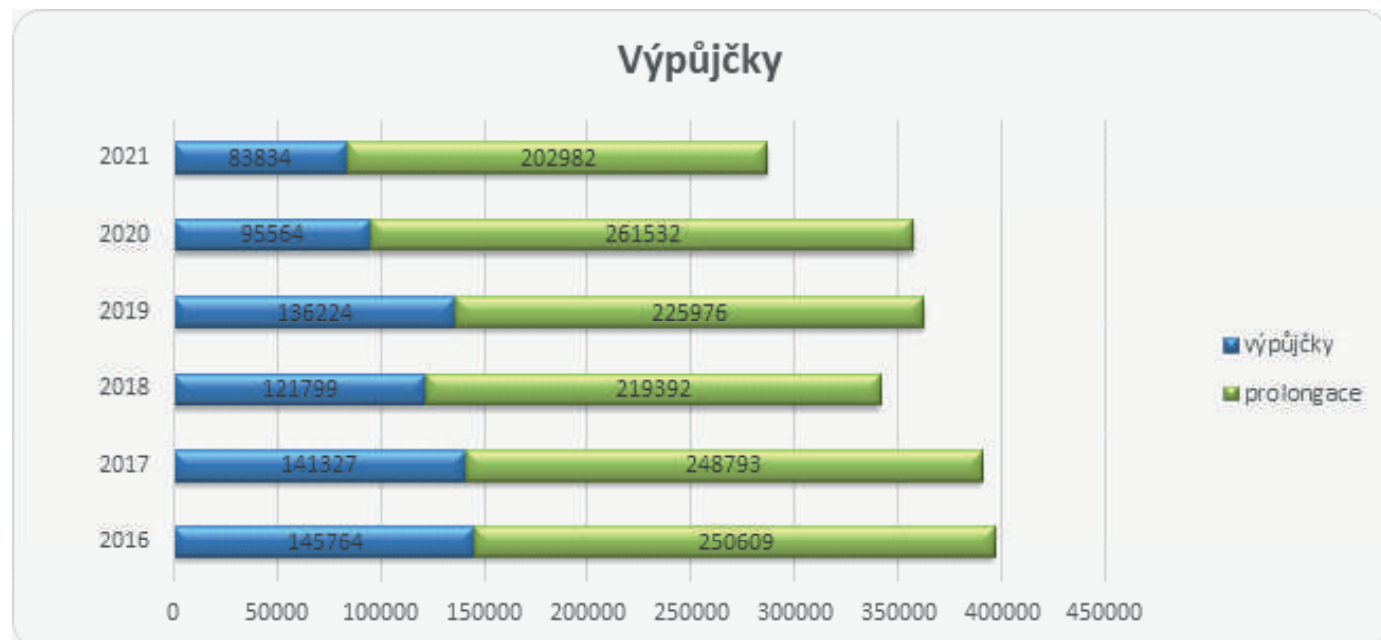
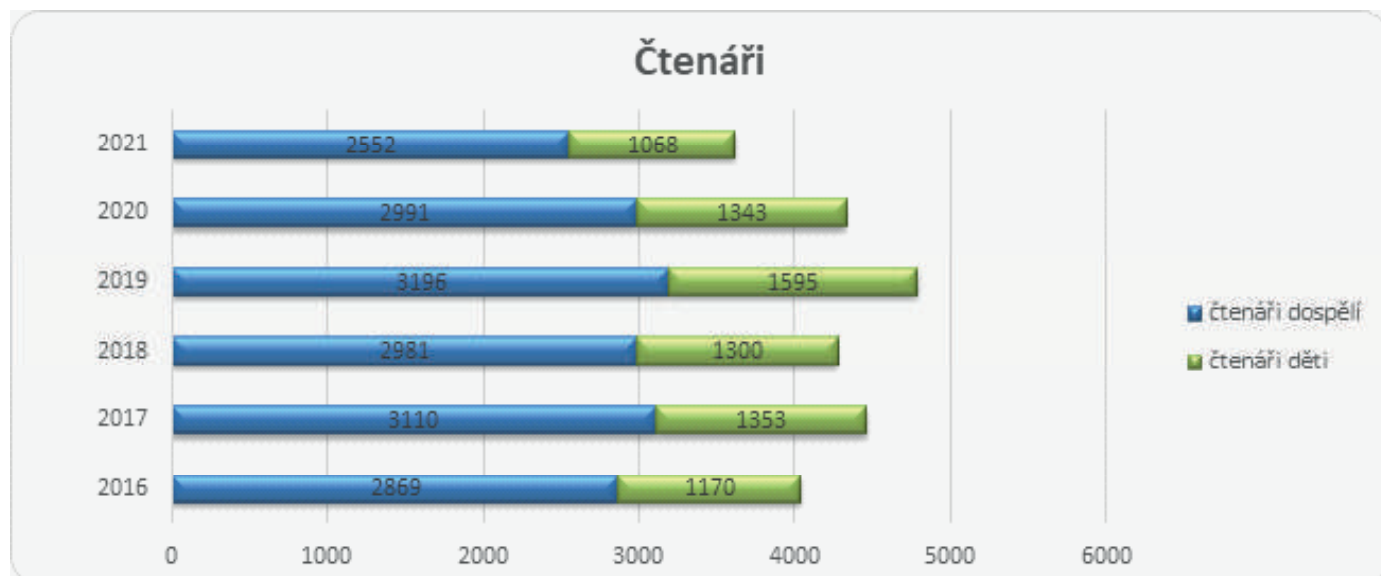
Darem získala knihovna do fondu 400 KJ. Celkový přírůstek byl o 187 KJ nižší než v roce 2020. Poklesl nákup audioknih a knih, naopak narostl nákup společenských her na dětská oddělení. Průměrná nákladová cena knihy byla 233 Kč a průměrná MOC 326 Kč. Proti roku 2020 byla nákladová i maloobchodní cena knih v průměru o 11 Kč vyšší.

Průměrná nákladová cena námi nakoupených audioknih byla 260 Kč a průměrná MOC byla 350 Kč. Průměrná MOC audioknih se proti roku zvýšila o 29 Kč.

Oddělení Akvizice, zpracování a ochrany fondu kromě jiného také navrhlo změnu v signaturách naučné literatury a společně s Oddělením služeb pak tyto signatury v databázi průběžně upravuje.

Čtenáři, výpůjčky, návštěvnost

Statistické ukazatele za rok 2021 odrážejí dlouhodobé uzavření všech provozů pro veřejnost. Také musíme ke konci roku konstatovat, že část čtenářů si po dlouhodobém uzavření cestu do knihovny stále nenašla. Úbytek čtenářů, návštěvníků i výpůjček se zatím zdá jako dlouhodobější stav.

Nežádanější díla pro dospělé:

1. Šikmý kostel	(Karin Lednická)
2. Listopád	(Alena Mornštajnová)
3. Šikmý kostel 2	(Karin Lednická)
4. Tiché roky	(Alena Mornštajnová)
5. Bábovky	(Radka Třeštíková)

Nejoblíbenější autoři - knihy pro dospělé:

1. Alena Mornštajnová
2. Karin Lednická
3. Patrik Hartl
4. Radka Třeštíková
5. Táňa Keleová-Vasilková
6. Kateřina Tučková
7. Vlastimil Vondruška
8. Jojo Moyes
9. Jana Poncarová
10. Paula Hawkins

Nejžádanější díla pro děti a mládež:

1. Deník malého poseroutky (Jeff Kinney) (15 dílů)
2. Harry Potter (J. K. Rowling) (7 dílů)
3. Deník malého minecraftáka (Pirate Sourcil)
4. Lassie se vrací (Eric Knight)
5. Harry Potter a prokleté dítě (Jack Thorne)
6. Strašidelný dům (Zuzana Pospíšilová)

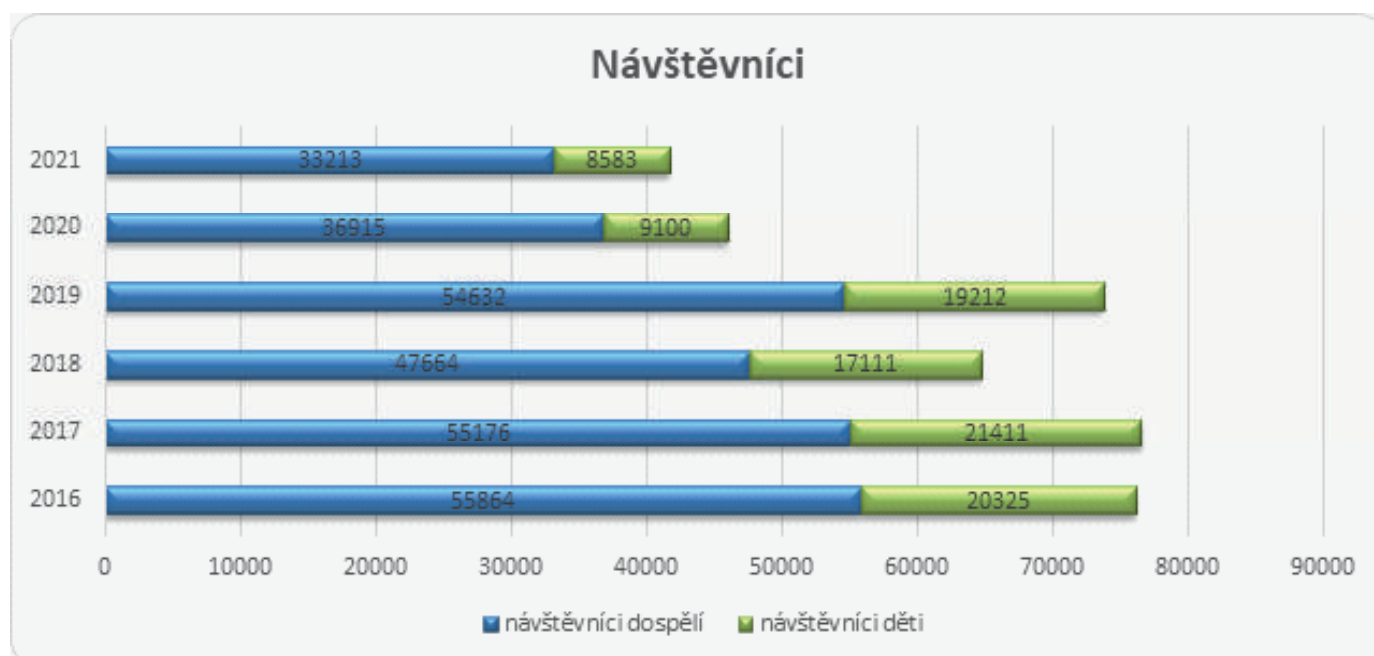
Nejoblíbenější autoři - knihy pro děti:

1. Jeff Kinney
2. J. K. Rowling
3. Pirate Sourcil
4. Eric Knight
5. Jack Thorne
6. Zuzana Pospíšilová
7. Cube Kid
8. Winter Morgan
9. Dav Pilkey
10. Jana Olivová

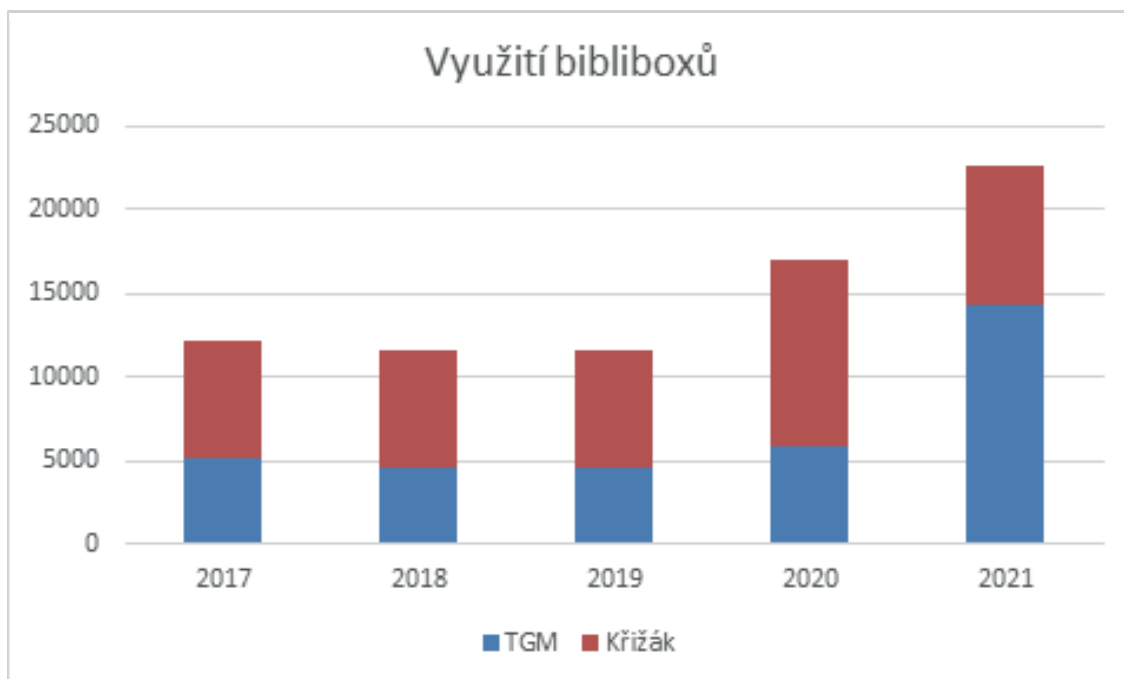
Nejžádanější díla E-knihy:

1. Prokletý kraj (Michaela Klevisová)
2. Listopád (Alena Mornštajnová)
3. Ledový muž (Wim Hof)
4. Půlměsíční město (J. S. Maas)
5. Tati, už tam budem (Vojtěch Bernatský)
6. Tajemství (Radka Třeštíková)

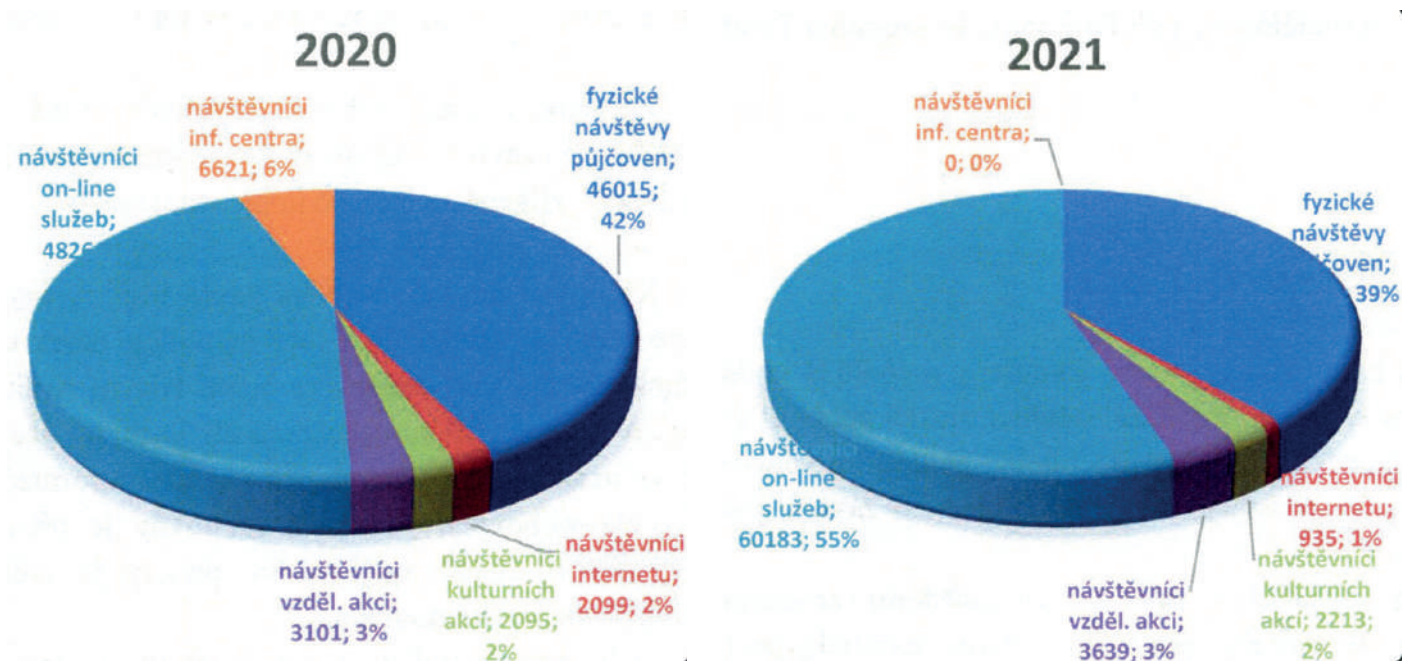
Vracení knih probíhalo většinou přes naše dva biblioboxy, které máme umístěné jeden na náměstí T. G. Masaryka před hlavní budovou knihovny a druhý před pobočkou Křížák. S příchodem pandemie výrazně vzrostlo vracení knih do biblioboxů. Důvodem je bezkontaktní hygienické vracení dokumentů.

V roce 2021 se tímto způsobem vrátilo do knihovny 22 630 svazků.

Níže uvedené grafy ukazují složení návštěvníků knihovny v hodnoceném období. Zde je vidět, že i naši návštěvníci se přesunuli do virtuálního prostředí a vyhledávají v on-line katalogu a přihlašují se do svého čtenářského konta z prostředí domova.

Služby čtenářům (i elektronické)

Pro naše čtenáře i čtenáře jiných knihoven poskytujeme tzv. MVS – meziknihovní výpůjční službu. V rámci této služby zajistíme tituly, které Knihovna Jana Drdy nemá ve svém fondu. Tato služba fungovala po celý rok i v době omezeného provozu a byl o ni dokonce výrazně větší zájem než v roce loňském. Pro srovnání uvádíme počty vyřízených MVS za poslední dva roky:

	z jiných knihoven	jiným knihovnám
2020	640	285
2021	1192	260

Naši čtenáři mají možnost půjčovat si, i v době uzavření, elektronické knihy. Celkem se za rok 2021 uskutečnilo 1007 výpůjček e-knih (v loňském roce to bylo 805, v roce 2019 výpůjček 436).

Zpracovali jsme 20 bibliografických rešerší. Návštěvníci Studovny mají přístup do databází Anopress a ASPI. Po uzavření Informačního centra v srpnu 2020 převzala Studovna část služeb, které uživatelé využívali na „íčku“. Hlavně se jedná o kopírovací služby.

Knihovna spravuje webové stránky <http://www.kjd.pb.cz/>. 1. října 2021, kdy knihovna slaví své narozeniny, jsme věnovali uživatelům i sobě netradiční dárek v podobě moderních webových stránek. Požadavky na vzhled i funkci webových stránek se mění. Hlavní strukturu webu, tedy jednotlivé sekce a rubriky, jsme až na pár drobných změn zachovali. Změnili jsem ne zcela vyhovující navigaci a odstranili nadbytečné informace. Hlavním záměrem bylo vytvořit moderní informační architekturu webu.

Na webových stránkách knihovny je přístup do on-line katalogu knihovního fondu KJD Příbram. Registrovaní čtenáři mají on-line přístup do svého čtenářského konta, kde si mohou mimo jiné prodloužit výpůjčky ze svého domova.

Dále administrujeme webové stránky pro obsluhované knihovny v rámci regionálních služeb E-kis. Knihovna se také prezentuje na sociálních sítích Facebook, Instagram a Twitter.

Kulturně výchovná a vzdělávací činnost

Práci knihovny v oblasti kulturní a výchovné činnosti v roce 2021 podstatně ovlivnila vládní hygienická nařízení. Velkou část roku se knihovna a její návštěvníci museli spokojit s on-line přednáškami, pohádkami i výukou pro děti. V letních měsících byly uskutečnitelné především venkovní aktivity, s podzimem už bylo možné pro akce využít i vnitřní prostory knihovny. V samém závěru roku se vzhledem k situaci v zemi naplánované akce opět rušily.

Ohlédneme-li se za celým rokem 2021, dá se říci, že povědomí veřejnosti o knihovně je stále dobré. Určitě k tomu přispěly výlety Klubu HP, pátračky pro rodiny s dětmi, turistický pochod nebo komentované vycházky. Zde knihovna svými aktivitami oživuje veřejný prostor a stává se tak viditelnější a přístupnější.

Dobrá zpráva je i to, že knihovnice i čtenáři a návštěvníci knihovny se naučili novým digitálním dovednostem, které by v obvyklé situaci bylo možné stále odkládat. Knihovnice si vyzkoušely pořádání on-line setkání se seniory i výuku pro děti. Zjistily také, že dokáží vyrobit pohádková videa, která děti baví. V době, kdy nebylo zbylí, se čtenáři naučili využívat on-line nástroje knihovny. Tyto dovednosti je obohatily především o samostatnost při výběru knih, kterou, pokud bylo možné knihovnu osobně navštívit, zdánlivě tolik nepotřebovali. Mnohý čtenář už si dokáže sám objednat knihu pomocí on-line katalogu knihovny, stáhnout a přečíst si e-knihu, zúčastnit se přednášky či setkání on-line. Příkladem byli studenti Virtuální univerzity třetího věku, kteří celý letní semestr studovali on-line z domova.

Co tedy přinesl rok 2021.

V rámci možností pokračovaly osvědčené cykly a seriály jako Dějiny umění, Setkání genealogů, aktivity dětských oddělení jako je projekt S knížkou do života/BookStart, čtenářský klub, společná čtení, předčítání seniorů dětem. I v tomto roce přicházeli do knihovny žáci a studenti se svými pedagogy a seznamovali se s prostředím a nástroji knihovny. Velice pěkné bylo setkání, které iniciovali sami studenti Gymnázia Příbram na téma „Jan Drda a Vyšší princip“.

Knížka pro prvňáčka - největší projekt pro děti, který Knihovny Jana Drdy realizuje, knihovnice přizpůsobily všem vládním nařízením a k všeobecné spokojenosti ho nahradily dvouhodinovým programem, se kterým přišly za dětmi přímo do jejich školních tříd. Ve čtyřech základních školách tak potěšily 217 dětí.

Čtyřmi kurzy (Hudební nástroje, Klenoty barokního sochařství v českých zemích, Mistři evropského barokního malířství 17. století a Genealogie) pokračovala Virtuální univerzita třetího věku, do které se přihlásilo celkem 71 studentů.

Velice krásné a podnětné byly komentované vycházky a autorské čtení s doktorkou Věrou Smolovou. Lenka Blažková z Hornického muzea Příbram připravila pro knihovnu on-line přednášku „Fabián, lesů pán a šiškoví fořti“ a také neobyčejně autentickou komentovanou vycházku „Do hornické chalupy“. Michal Profant zase provedl zájemce o architekturu budovou bývalého Báňského ředitelství v Příbrami. Jedním z velkých počinů byla interaktivní komentovaná vycházka „Knihovně na stopě“, kdy přátelé knihovny a knihovnice bavili sebe i druhé při sledování stoletého putování příbramské knihovny. Další, povedená a pro knihovnu neobvyklá akce, byl turistický pochod „Dvořákova Vysoká“, který se uskutečnil díky spolupráci knihovny s Hudebním festivalem Antonína Dvořáka, Památníkem Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami a několika dobrovolníků. Maximálně úspěšné byly venkovní pátrací akce pro rodiny s dětmi. Jedna proběhla ve spolupráci s Hudebním festivalem Antonína Dvořáka, kdy se v jarních měsících „Po stopách Antonína Dvořáka“ vydalo 400 dětí. Podruhé se první říjnový týden ocitlo „Trpaslíkovi na stopě“ 176 dětí.

Vrcholnou akcí pro knihovníky a čtenáře je už po několik let „Noc literatury“. Ta se obvykle koná v květnu, ale v roce 2021 se uskutečnila až v září v příbramském Junior klubu. Kromě knihovnic a přátel knihovny zde vystoupil začínající spisovatel a známý moderátor Vojtěch Bernatský. Obdiv a respekt ke své práci získala i zkušená překladatelka Helena Březinová.

Říjen přinesl do knihovny slavnostní vyhlášení výsledků literární soutěže Příbram Hanuše Jelínka,

kdy účastníci dostali darem (kromě jiného) almanach vítězných prací s názvem „V zajetí vlastního mozku“, který pro tuto příležitost knihovna každoročně připravuje. Velký dar pro začínající literáty bylo bezpochyby hodnotící slovo spisovatelky Radky Denemarkové, která se této malé slavnosti účastnila, a to už po několikáté. Dále se podařilo realizovat přednášku o udržitelnosti životního prostředí, setkání s překladatelkou Lenkou Kuhar Daňhelovou, se spisovatelkou Marcelou Mlynářovou. K radosti 19 dětí proběhla i Noc s Andersenem, povedla se i cestovatelská přednáška o Norsku. Listopad už byl skromnější, ale stále ještě bylo možné zrealizovat dvě cestovatelské přednášky o Americe. Na konci roku 2021 už bylo nutné odvolat Den pro dětskou knihu i veselou pohádku pro nejmenší. A tak v Knihovně Jana Drdy proběhl závěr roku 2021 velice komorně.

Fotodokumentace z akcí knihovny

Beseda s cestovatelem Petrem Haladou, který vyprávěl o svých cestách do Ameriky.

Pro „Pohádky z paloučku“, venkovní představení Divadélka Nána, jsme si raději půjčili stan. Hrála, zpívala a loutky ušila Milena Jelínková. Představení vzniklo na motivy pohádek Ondřeje Sekory. Bavili se všichni.

Autorské čtení z nové knihy PhDr. Věry Smolové nám počasí dovolilo připravit v příjemném prostředí dvora Knihovny Jana Drdy.

Báňské ředitelství. Komentovaná vycházka s Michalem Profantem.

Komentovaná vycházka do hornické chalupy s Lenkou Blažkovou.

V hornické chalupě na Březových Horách.

S Věrou Smolovou na Mlýnech na Litavce.

Turistický pochod Dvořákova Vysoká.

Virtuální univerzita 3. věku.

Knížka pro prvňáčka - pohádka a pasování na čtenáře.

Na Noci s Adersenem.

BookStart - s knížkou do života.

On-line výuka.

Čtenářský klub v „Doupěti“.

Příbram Hanuše Jelínka. Zahájení 25. ročníku.

Vítězové s Radkou Denemarkovou.

Pořadatelé s Radkou Denemarkovou.

Noc literatury. Překladatelka Helena Březinová.

Noc literatury. Moderátor a spisovatel Vojtěch Bernatský.

Setkání se spisovatelkou Marcelou Mlynářovou.

Pro radost sobě i druhým jsme uspořádali interaktivní komentovanou vycházku „Knihovně na stopě“, při které se nám s milou pomocí několika dobrovolníků podařilo oživit veřejný prostor v místech, kudy příbramská knihovna posledních 120 let putovala.

Regionální funkce

Na základě Smlouvy o přenesení regionálních funkcí je Knihovna Jana Drdy pověřenou knihovnou. Celkový počet registrovaných knihoven, které obsluhujeme v našem regionu, je 159, z toho je 141 neprofesionálních, 15 profesionálních a 3 knihovny jiných sítí. Nově jsme začali spolupracovat s Obecní knihovnou ve Vysokém Újezdě. Knihovny v Pikovicích a Bojově mají stále pozastavenou činnost. Dále spolupracujeme se školní knihovnou na Waldorfské škole Příbram, prohlubuje se spolupráce s knihovnou Památníku Antonína Dvořáka a s knihovnou Památníku Karla Čapka.

Přírůstek knihovního fondu pro výměnné soubory (dále VF) za rok 2021 byl 2492 svazků, z toho jedenáct AV médií. Při rozsáhlé aktualizaci VF jsme vyřadili 1555 svazků. I nadále pokračujeme v nákupu VF přes portál firmy OPA, která nám zaručuje na každý titul rabat 33 %.

V roce 2021 jsme najezdili rekordních 8461 km, z toho 421 km středisko Rožmitál. Jezdili jsme více „paprskovitě“ z důvodu eliminace nákazy Covidem 19.

Byly uskutečněny dvě porady knihovníků profesionálních knihoven. Jarní se uskutečnila online, podzimní již osobně. Setkání knihovníků neprofesionálních knihoven se bohužel kvůli pandemii v letošním roce neuskutečnilo.

V rámci RF proběhla ve spolupráci s SVK 4 online školení: Canva, Feedback pomocí dotazníků, Windows 10 a novinky v oblasti ICT a Využití webových aplikací v informačním vzdělávání.

Ve spolupráci s Městskou knihovnou Dobříš jsme pro naše obsluhované knihovny připravili přednášku O komiksu s T. Pipotou. Tato přednáška se konala online.

I nadále pokračujeme ve spolupráci s obecními knihovnami při tvorbě webových stránek. Dále kontrolujeme aktuálnost knihovních řádů všech neprofesionálních knihoven, aby byly v souladu s GDPR.

Ke konci roku 2020 došlo k přestěhování části ORS do bývalých prostor IC. Během začátku roku 2021 došlo k přestěhování původního skladu do nových prostor.

Do knihoven jsme rozvezli celkem 283 souborů s počtem svazků 16 954. Došlo k výraznému navýšení počtu souborů a svazků v nich oproti roku 2020. Toto navýšení je způsobeno tím, že jsme mohli objet v rámci cirkulačních okruhů všechny knihovny, včetně těch, které jsme v roce 2020 vůbec nenavštívili (z důvodu pandemie koronaviru).

Další činnosti knihovny

- Vymáhání nevrácených dokumentů a nezaplacených poplatků ve spolupráci s advokátní kanceláří.
- Odborné vzdělávání - v roce 2021 strávili zaměstnanci knihovny 784 hodin na 56 vzdělávacích akcích.
- Dobrovolníci - v roce 2021 v knihovně odpracovali 4 dobrovolníci při práci s dětmi 10 hodin.

Přehled statistických údajů za rok 2021 v porovnání s rokem 2020			% plnění 2021/2020
ÚDAJ	ROK 2020	ROK 2021	
KNIHOVNÍ FOND (KF) celkem	110070	110902	101 %
PŘÍRŮSTEK KF	4579	4392	96 %
POČET UŽIVATELŮ	4335	3620	84 %
z toho dětí do 15 let	1427	1068	75 %
VÝPŮJČKY celkem	359348	286816	80 %
z toho časopisů	30117	20899	69 %
z toho AV médií	7307	4885	67 %
z toho e-knih	805	1007	125 %
Výpůjčky knih - dospělým	260683	219917	84 %
Výpůjčky knih - dětem	54809	41230	75 %
Počet návštěvníků půjčoven	46015	41796	91 %
Počet návštěvníků internetu	2099	935	45 %
Počet on-line návštěvníků	48266	60183	125 %
Počet kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost	325	323	99 %
- návštěvníků na akcích	5196	5865	113 %

Příloha č. 2 - Seznam zaměstnanců k 31. 12. 2021

Věra	Almáši	Mgr. Stanislava	Pelánová
Bc. Marcela	Černá	Soňa	Ryšavá
Petra	Dařílková	Martina	Řecková
Blanka	Falátová	Věra	Schneiderová, DiS
Mgr. Svatomíra	Fojtová	Daniel	Skřípal
Bc. Barbora	Fortelková	Monika	Šedivá
Petra	Holazová	Zdeňka	Šmídová
Mgr. Daniela	Chlebounová	Karel	Šťastný
Petra	Kadlecová	Jiří	Švehla
Kamila	Komanová	Lenka	Vápeníková
Monika	Kulhánková	Ivana	Vostrá
Lucie	Maříková	Eva	Zajíčková
Bc. Stanislava	Nechvátalová	Hana	Zemková
Katuše	Nolčová		

Činnost knihovny zpracovala: Zdeňka Šmídová, pověřená řízením

Ekonomickou část zpracovala: Bc. Stanislava Nechvátalová, ekonomka

Kulturně výchovnou činnost zpracovala: Katuše Nolčová

V Příbrami dne 14. února 2022

Zdeňka Šmídová
pověřená řízením KJD